

Mango

ISSN 2345-0452

Kaina 1,45 €

97723451045008

SODYBA

ŽURNALAS PRAKTIŠKIEMS IR SMALSIEMS SODYBŲ ŠEIMININKAMS 2017 rugpjūtis nr. 8 (48)

JAUČIŲ VEISLĖ LIMUZINAI

PASIDARYK PATS:

- Telkinėlio statinėje įrengimas
- Kamino skardinimas
- Metalo atnaujinimas

SPECIALISTŲ KOMENTARAI:

- Sodybos reljefo kitimas
- Apie šulinio vandens kokybę

UNIKALUS MEDINUKAS UŽUPYJE

7 IDĖJOS: SENIENOS KIEME

MEISTRAUJAME LAUŽAVIETĘ

Gyvenimas sodyboje
**DAIKTŲ IR
ŽMONIŲ
ISTORIJS**

KADA BŪTINĄ REKUPERACINĖ SISTEMA?

KAI
PAMATUOSE
APSIGYVENA
KAMANĖS...

36psl.

Tekstas ir piešiniai – VYTAUTO MANKEVIČIAUS.
Nuotrauka – ANDRIAUS ŽIEDO.

Sferos formos laužavietė-ugniakuras papuoš kiekvienos sodybos kiemą.

Nuo seniausių laikų žmones traukia ugnis. Nors ir turime visus civilizacijos teikiamus patogumus, vis tiek norime pasėdėti prie laužo, pasigrožėti ugnimi, pasikalbėti su namiškiais ar draugais, galbūt pasiruošti maisto „su dūmo kvapu“ bei mėgautis nepaprastu jausumu.

Laužaviečių būna įvairių: metalinių, pagamintų iš akmens arba plytų. Paprasčiausią laužavietę galima įsirengti panaudojus kieme esančius akmenis arba nusipirkus skaldytų akmenų, karščiui atsparių arba paprastų keraminių plytų. Svarbu, kad laužavietė būtų graži ir saugi naudojimui.

VIETOS PASIRINKIMAS

Renkantis vietą laužavietei, reikia kruopščiai apgalvoti, kad jums ir jūsų svečiams būtų patogu ruošti maistą ir ilsėtis. Priešgaisrinės saugos klausimai – taip pat ne paskutiniai. Jų laiku neįvertinus, ramaus poilsio galime ir netekti – su ugnimi nepajuokausi. Todėl įsidėmėkime bent šias dvi taisykles:

▶ Laužavietės vietą įrengiame kuo toliau nuo statinių, automobilių stovėjimo aikštelės ir kitų lengvai užsidegančių objektų. Reikia įsikurti taip, kad medinių statinių detalės

arba svyrančios medžių šakos būtų kuo toliau nuo laužavietės, dūmai netrukdytų kaimynams ir namiškiams.

▶ Vietą, kurioje numatyta kurti laužą, nuo likusios teritorijos atskiriame bet kuriomis nedegančiomis medžiagomis: akmenimis, plytomis, metalu, betono užtvaramis – ką turime ir ką paprasčiau panaudoti. Tarp kitko, akmens užtvartos sukaupia degančio laužo karštį, o kada ugnis užgęsta, palaiptiesniui išspinduliuoja sukauptą šilumą. Paprastą užtvaramą galima įrengti iš metalo lapų ir žvyro bei skaldos mišinio.

Estetikos ir patogumo požiūris įsirengiant laužavietę, be abejo, nėra vienareikšmis. Galima žavėtis apgalvoto dizaino sprendimais, spalvine gama, patogiai ir praktiškai įrengta vieta prie laužo. Baldus taip pat galima pasirinkti

įvairius: jeigu minkšti baldai atrodo nepraktiški (mūsų klimato sąlygomis iš tikrųjų taip yra), statykite, pvz., suolus. Jie mažiau efektingi, bet praktiškesni.

Be abejo, ir židinyms nebūtinai turėtų būti apvalus – jis gali būti bet kokios formos (3 pav.). Laužavietę reikia įrengti taip, kad vaizdas mažiau asocijuotųsi su amžinąja ugnimi, nes vieta skirta poilsiui.

IŠ AKMENŲ STATOMA LAUŽAVIETĖ

Jeigu nusprendėme laužavietę įsirengti iš akmenų, pirmiausiai jų reikia įsigyti: prireiks 36–38 granitinių ar kitokių akmenų (15x10x35 cm), turinčių plokščius kraštus; 6 kv. metrų ploto plytelių ar plokščių akmenų klojiniui aplink laužavietę; 0,5 kub. metro smėlio. Nereikėtų naudoti sluoksniuotų akmenų, kurie nuo karščio gali pradėti trupėti. Galima rinktis

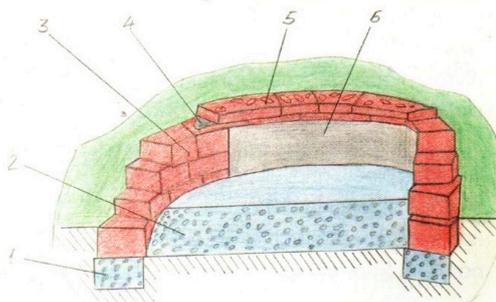
upės ar laukuose surinktus plokščius akmenis. Geriausiai tinka granitiniai ar dekoratyviniai akmenys, nes jie turi standartinę formą, todėl bus lengviau sudėlioti kelias eiles vieną ant kitos. Taip pat privalome turėti: purškiamų dažų balionėlį, virvę, kastuvą, gulsčiuką, grėblį, medinį plaktuką, liniuotę, medinių kuoliukų.

Išsirinkus vietą, į būsimos laužavietės centrą reikia įkalti kuoliuką ir, pririšus virvę, 2,3–2,5 m spinduliu apibrėžti apskritimą purškiamais dažais. Nuo šio apskritimo vidaus reikia nuimti visą velėną. Tai patogiu padaryti apkasant kastuvu iš visų pusių. Velėnos lopinėlius reikia sudėti netoli, nes dalies jų prireiks vėliau. Papildomai nuimamas 3 cm grunto sluoksnis.

Aikštelė išlyginama lenta, braukiant ją per paviršius. Galima išlyginti ir grėbliu. Į aikštelės plotą įsmeigiami kuoliukai, kurie paliekami išlindę 5 cm iš dugno. Patikrinimui, ar aikštelė yra lygi, naudojamas gulsčiukas. Tada į aikštelę supilamas smėlis – taip, kad susilygintų su pagaliukų viršūnėmis. Aikštelės viduryje įsmeigiamas pagaliukas su virvute ir apibrėžiamas mažesnis apskritimas, kurio spindulys – 0,6 m. Laužavietės įrengimui naudojame skaldytus akmenis (1 pav.). Palei mažesniojo apskritimo perimetro liniją sustatomi akmenys, kurie bus laužavietės pagrindas. Čia reikėtų pasirinkti

2 pav. Laužavietės iš trinkelio arba plytų pjūvis:

1 – 10 cm smulkios skalos sluoksnis po laužavietės sienelę; 2 – 10 cm smulkios skalos sluoksnis laužavietės dugne; 3 – laužavietės sienelė; 4 – klijų (skystų vinių) sluoksnis; 5 – metalinė apsauga.

didesnius, sunkesnius akmenis. Tarp pirmos eilės akmenų turi likti kuo mažesni tarpeliai. Dedamus akmenis luitus reikėtų pakalinėti mediniu plaktuku, kad tvirtai įsistatytų į smėlį.

Gulsčiuku pamatuojame, ar pirma eilė yra lygi. Antrą eilę kloji – daug paprasčiau. Antra akmenų eilė dedama ant pirmos eilės akmenų sujungimų vietų. Ją reikia šiek tiek atitraukti į laužavietės vidų. Vis dėlto patraukti reikia nežymiai, kad akmenų eilės išliktų stabilios. Taip pat dedama ir trečia eilė akmenų. Ją taip pat atitraukiame link laužavietės vidurio.

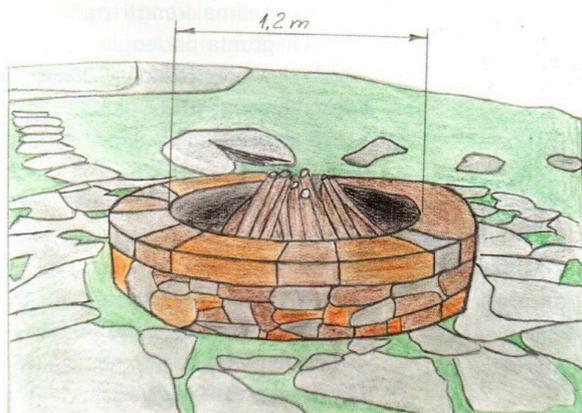
Paskutinei eilei taip pat gerai naudoti sunkius akmenis, kad nepasislinktų ir nenukristų. Laužavietės vidaus dugną, pirmos akmenų eilės aukščiu, užpilame smėliu ir ant smėlio sudėliojame akmenis arba plyteles. Nuo tokio laužavietės pagrindo bus lengviau išvalyti pelenus. Per tarpelius antroje ir trečioje

eilėje lengviau pakliūs oras, būtinas degimui. Patariama dėlioti 2 ar 3 eiles akmenų, bet ne daugiau, kad laužavietė būtų pakankamai stabili.

LAUŽAVIETĖ IŠ TRINKELIŲ

Susiruošę statyti laužavietę iš trinkelio (betoninių plytų) (2 pav.), pirmiausia turėsite jų įsigyti. Priklausomai nuo trinkelio matmenų, galite lengvai apskaičiuoti reikiamą jų kiekį. Taip pat reikia įsigyti mūrijimo skiedinio (atsparių karščiui skystų vinių), smulkios skalos, kaltą plytoms skaldyti, mūrininko mentę (glaistiklę), liniuotę, kastuvą, plaktuką, gulsčiuką. Tada vykdome šiuos darbus:

1. Pasižymėję ugniakuro vietą, išdėliojame trinkeles ratu ir kiekvieną pažymime, kokiu kampu ją atkirsti kaltuku. Stenkimės, kad tarpai tarp trinkelio būtų kuo tikslesni ir mažesni. ➡

1 pav. Laužavietė iš skaldytų akmenų.

” Akmens užtvaros sukaupia degančio laužo karštį, o kada ugnis užgęsta, palaipsniui išspinduliuoja sukauptą šilumą.

VELNIO KALVIAI
ANNO 2005

V. Bielskio g. 6, LT-76162 Šiauliai, Lietuva

Tel. nr.: +370 676 72 696, el. paštas: info@velniokalviai.lt

www.velniokalviai.lt

Užsakymo Nr. R-10276271